

## **Dányál Nabiay Ketáb**

### **Dányál Nabiay Ketábay Pajjár**

Dányál nabiay ketáb do zobáná, Ebráni o Aramáiá nebeshtah kanag butag. Dányál nabi, Esráili warnáé at. Sál 605 péshmiládá, Bábelay bádsháh Nebukadnezará Esráilay sará orosh kort. Bázén dega mardoméay hamráhiá Dányál ham áwár janag o Bábelá barag but. Cha á wahdá o rand Dányálá wati sajjahén omr Bábel o Pársay bádsháháni darbára gwázént. Dányálá, Bábeli bádsháh Nebukadnezar o Belsházaray dawr ham distag o Mád bádsháh Dáryush o Párs bádsháh Kuroshay zamánag ham distag. É sargwast o elhám ke Dányálay ketábá mán ant, 605 tán 536 péshmiládá butagant o pésha dárant ke é ketáb shashomi karn péshmiládá nebeshtah kanag butag.

Dányálay ketábay haptomi tán dwázdahomi dar, Yunáni o Rumi mazanwákáni jáh janagay gappá kant. Bázén dega anchén chest o éréay gappá ham yakk o thekká kant ke cha Dányálay paygambariay dawrá báz randterá butagant. Pákén Ketábay namannók hayála kanant ke Hodá démay kárána nazánt o záher kortesha nakant. Paméshká gwashant ke é ketáb báz randterá nebisag butag. Bale pa báwarmandán é gapp tachk ent ke Hodá démay kárána zánt o záher kortesha kant.

Ketábay awali, sayomi o shashomi dar hamé gappay sará ant ke Dányál o áiy sangat anchén jágahéá watá pák o palgára dárant ke sajjahén

némagán botparasti ent. Kerr o gwaray mar-dománi chamm ham sakk ant ke Dányál o áiy sangat radén káré bekanant o gerag bebant. Hodá do randá áyán cha marká rakkénit. Dányálá Bábeli o Párs bádsháháni gwará mazanén ogdah gón butag o angat botparastáni nyámá wati Hodáay sará wati báwari mohr dáshtag.

Ketábay domi o cháromi dará, Dányál do wábay mánáyá gwashit ke bádsháh Nebukadnezará distagant. Ketábay panchomi dará, anágat dasté záhera bit o sháhi diwánjáhay diwálay sará anchén chizzé nebeshtaha kant ke kassi wánta nakant. Dányál, é nebeshtahá ham wánit o máná kant.

Ketábay haptomi tán dwázdahomi dar hamá elhámáni gappá kant ke Dányál nabiá distagant o áyókén wahday bárawá ant. Cha é kárán bázéné sarjam butag: Dányál, Párs bádsháhiay kapagay péshgóiá kant, Sekandaray áyag o padá áiy kapagay habará kant, Sekandaray bádsháhiay bahr o báng bayagay gappá kant, shomál bezán Suriahay o jonub bezán Mesray bádsháháni habará kant, pa zébáén molk, Esráilá é bádsháháni nyámay hamá jangáni habará ham kant ke randá bant.

Dányál, hamá wádah dátagén Masihay áyagay péshgóiá ham kant, Issá Masihay. Issáy jendá ham ke wati tálim o darsáni tahá halásiay wahday bárawá habar kortag, Dányálay péshgóiáni mesáli dátag. Eshiy máná esh ent ke Dányálay lahtén péshgói donyáay halásiay wahday bárawá ant o angat sarjam nabutagant.

Má Dányál nabiay ketábay tahá gendén ke jahánay chest o ér ensánay dastá naant, Hodáay dastá ant o Hodá é sajjahén chizzán dém pa

hamá menzelá barán ent ke áiy wati wáhag ent o godhsará, Hodá wati bádsháhiá barjama kant. É donyáyá, Hodáay báwarmand modám chó darámadá ant bale angat wati báwaray sará mohr óshtáta kanant o anchén zendé gwázénta kanant ke Hodá cha áyán razá o washnód bebit.

*Dányál o sangatáni gechén bayag*

<sup>1</sup> Yahudáay bádsháh Yehóyákimay dawray sayomi sálá, Bábelay bádsháh Nebukadnezar átk o Urshal-imi angerr kort\*.

<sup>2</sup> Cha Hodáwanday razáyá Yahudáay bádsháh, Yehóyákimi prósh dát. Bádsháhay jend o Hodáay lógay lahtén darpi gón wat Bábelay sardhagará,† wati hodáay lógá áwort o darpi wati hodáay lógay hazánagá ér kortant.

<sup>3</sup> Padá bádsháhá wati darbáray kármaster,‡ Ash-penaz hokm dát ke cha Esráili chokkán lahtén anchén byár ke cha bádsháhi nasl o sharapmandén hándánán bebant,

<sup>4</sup> anchén warná ke hecch paymén badani aybesh mán mabit o rangá dhawldár bebant, har dhawlén hekmatá balad bayagay láhek, zántkár o zutpahm bebant o bádsháhay bárgáhá óshtagá bekarzant. Padá é warnáyán Bábelay Aramái zobán o labzánká§ bwánén.

---

\* **1:1 1:1** Angerr kanag, bezán chapp o chágérdá gerag, Pársiá “moháserah”. † **1:2 1:2** Asligén nebeshtánka gwashit Shenáray sardhagará. Shenár, Bábelay domi nám ent. ‡ **1:3 1:3** Asligén nebeshtánka gwashit: Gwahtagénáni kármaster. Hayál hamesh ent ke bádsháhay kár kanók gwahtag kanag butagant. § **1:4 1:4** Labzánk, bezán adabyát.

<sup>5</sup> Bádsháhá esháni har róchigén warák o sharáb\* cha wati jenday warák o sharábá gechén kort o hokmi dát ke tán say sálá eshán sharr bwánénét o zántkár kanét o padá mani hezmatá bóshtárénét.

<sup>6</sup> Esháni nyámá cha Yahudáyá áwortagén Dányál, Hanániá, Misháél o Azaryá hawár atant.

<sup>7</sup> Darbáray kármasterá áyáná nókén nám per kort. Dányálay námi Beltesházar, Hanániáay Shadrak, Misháélay Mishak o Azaryáay Abednegó kort.

<sup>8</sup> Dányálá erádáh kort ke man watá gón sháhi warák o sharábán palita nakanán. Gorhá áiá gón darbáray kármasterá dazbandi kort ke agan taw razá dayay, man é warákána nawarán o watá palita nakanán.

<sup>9</sup> Nun Hodáyá kármasteray delá pa Dányálá mehr o hamdardi pédá kort,

<sup>10</sup> bale kármasterá angat gón Dányálá gwasht: “Maná cha wati wájahén bádsháhá torsit. Áiá wat pa shomá warák o sharáb gechén kortag. Agan á begendit ke shomá cha wati é dega hamsarókén warnáyán nezórter ét, gorhá? É paymá, shomá bádsháhay dastá mani sará borráénét.”

<sup>11</sup> Kármaster Ashpenázá pa Dányál, Hanániá, Misháél o Azaryáyá yakkk apsaré dáshtagat. Dányálá gón hamé apsará gwasht:

<sup>12</sup> “Mehrabáni bekan o mára† tán dah róchá bechakkás‡ o bechár, bell ke mára pa waragá

---

\* **1:5 1:5** Pákén Ketábay tahá har jágah ke sharábay labz átkag, eshiay máná cha angurá jórh butagén sharáb ent ke Engréziá “wine” gwashaga bit. † **1:12 1:12** Asligén Ebráni syáhaga gwasht: Wati nawkarán. Band sézdahá ham anchosh ent. ‡ **1:12 1:12** Chakkásag, bezán ázmáesh kanag, emtehán gerag.

tahná sabzi o pa nóshagá tahná áp dayag bebit.

<sup>13</sup> Padá mára gón hamá warnáyán dém pa dém bekan o bechár ke sháhi warákán waragá ant. Agan má nezórter butén, randá gón má hamá paymá bekan ke tai dela gwashit.”

<sup>14</sup> Gorhá apsará áyáni habar mannet o tán dah róchá á chakkásetant.

<sup>15</sup> Dahén rócháni halásiá distesh ke á, cha é dega warnáyán jándráhter o pazzórter ant ke sháhi warákesh wátagat.

<sup>16</sup> Gorhá apsará sháhi warák o sharáb, cha áyáni waráká dar kortant o áyána sabzia dát.

<sup>17</sup> É chárén warná, Hodáyá labzánk o hekmatay har paymén zánt o honar dayán kortant. Dányál har warhén elhám o shobén o wábáni mánáyá ham balad at.

<sup>18</sup> Gorhá bádsháh Nebukadnezaray gishshéntagén sayén sál ke sarjam butant, darbáray kármasterá é sajjahén warná áwort o bádsháhay bárgáhá pésh kortant.

<sup>19</sup> Wahdé bádsháhá gón áyán gapp o trán kort, disti ke dega kas Dányál, Hanániá, Misháél o Azaryáay paymá naent. Gorhá é chárén bádsháhay jenday hezmatá dárág butant.

<sup>20</sup> Bádsháhá harché ke jost kortant, disti ke é mardom har paymén hekmat o sarpadiá cha molkay sajjahén jáduger o sáherán dah sariš shar-ter ant.

<sup>21</sup> Dányál, tán Kurosh bádsháhay dawray awali sálá hamódá mant.

---

Š 1:20 1:20 Dah sari, bezán dah barábar, dah randá, dah hamin-chok.

## 2

*Bádsháhay wáb*

<sup>1</sup> Nebukadnezará wati bádsháhi dawray domi sálá wáb dist. Áiay arwáh bétáhir\* but o á wába nakapt.

<sup>2</sup> Gorhá bádsháhá jáduger, sáher, jennband o nojumiáni lótháénagay hokm dát ke áiay wábán máná bekanant. Á, átk o bádsháhay démá óshtátant.

<sup>3</sup> Bádsháhá gón áyán gwasht: “Man wábé distag o mani arwáh pa é wábay mánáay zánagá bétáhir ent.”

<sup>4</sup> Gorhá nojumián gón bádsháhá Aramái zobáná† gwasht: “Oo bádsháh! Modám zendag bátay. Márá‡ wábá begwash. Má pa taw mánáia kanén.”

<sup>5</sup> Bádsháhá gón nojumián gwasht: “Mani gapp yakké. Agan shomá mani wábá magwashét o máná makanét, shomá thokkor thokkor kanaga bét o shomay lóg tabáh kanag o hákóth§ jórth kanaga bant.

<sup>6</sup> Bale agan shomá wábá begwashét o máná bekanét, shomára cha mani némagá théki o tohpah, mozz o mazanén sharap o ezzaté rasit. Paméshká maná mani wáb o wábay mánáyá begwashét.”

<sup>7</sup> Áyán yakk randé padá gwasht: “Ji bádsháh! Márá wábá begwash, má mánáia kanén.”

---

\* **2:1 2:1** Bétáhir, bezán náarám, békarár. † **2:4 2:4** É ketábay 2:4 tán 7:28á, Aramái zobáná nebisag butag ke á wahdi Bábelay sarkári zobán at. ‡ **2:4 2:4** Asligén syáhaga gwasht: Wati nawkarán. Band haptá ham anchosh ent. § **2:5 2:5** Háκόth, bezán hákay kót, hamá jomp ke ódá lógáni hák, por o é dega kechrá o áshkálán dawra dayant.

<sup>8</sup> Bádsháhá gwasht: “Man saddak án ke shomá pa wahdzawáliá é habarán kanagá ét. Shomá gendagá ét ke mani hokm yakk o thekk ent

<sup>9</sup> ke agan shomá maná wábá magwashét, pa shomá sezá yakkén ent. Shomá watmánwatá shawr kortag ke mani démá chapp o chóthén habar bekanét o dróg bebandét tán hamá wahdá ke wahd o jáwar badal bebant. Paméshká shomá wat maná wábá begwashét, gorhá nun mana zánán ke shomá mánái ham korta kanét.”

<sup>10</sup> Nojumián, bádsháhay passawá gwasht: “Oo bádsháh! Donyáyá hecch choshén mardomé nést ke é kára kort bekant. Hecch bádsháhá, harchont ke mazan o zóráwar bebit, hechbar cha hecch jáduger, sáher o nojumiá choshén parmáeshé nakortag.

<sup>11</sup> É kára ke tawe bádsháh lóthagá ay, sakk grán ent. Cha hodáyán abéd, é habará kass bádsháhá gwashta nakant, o hodá wa ensánáni nyámá naneshtagant.”

### *Bádsháhay hokm*

<sup>12</sup> Gón é habaráni eshkonagá bádsháh cha zahrá sakk hezhm gept o hokmi dát ke Bábelay sajjahén dánáén mardom gár o gomsár kanag bebant.

<sup>13</sup> Gorhá parmáné dayag but ke dáná koshtag bebant. Dányál o áiy sangatáni shóházá ham dar kaptant ke bekoshantesh.

<sup>14</sup> Nun Dányálá gón jalládáni sarmaster, Áryuká ke Bábelay dánáyáni koshtagá dar kaptagat, pa hekmat o dánái habar kort.

<sup>15</sup> Dányálá cha bádsháhay dáshtagén sarmaster, Áryuká jost kort: “Bádsháhá chéá choshén trondén

parmáné dátag?” Áryuká, Dányál hál dát ke ché butag.

<sup>16</sup> Nun Dányál shot o gón bádsháhá dazbandii kort ke maná kammé wahd beday, man tawe bádsháhay wábá gwashán o máná kanán.

<sup>17</sup> Dányál, lógá shot o wati sangat, Hanániá, Misháél o Azaryái hál dátant.

<sup>18</sup> Gwashti: “Cha ásmáni Hodáyá rahm belóthét o dwá kanét ke é ráz pa má paddar bebit tánke máshomá o Bábelay é dega dáná koshag mabén.”

### *Wábay máná*

<sup>19</sup> Gorhá hamá shapá é ráz pa Dányálá, shobénéá paddar kanag but. Nun Dányálá ásmáni Hodáay satá kort.

<sup>20</sup> Gwashti:

“Hodáay námá abad tán abad satá o saná bát,  
chéá ke hekmat o zór hamáiyg ant.

<sup>21</sup> Hamá ent ke wahd o mósomán badala kant,  
hamá ent ke bádsháhán dura kant yá tahtá nádénit,  
hamá ent ke dánáyán hekmata dant o sarpadénán zánta bakshit,

<sup>22</sup> hamá ent ke chér o andémén rázán paddara kant,  
hamá ent ke zánt taháriá ché hast o rozhnái hamáiy hamráh ent.

<sup>23</sup> Oo mani pet o pirokáni Hodá!

Man tai shográ gerán o tai tawsipá kanán,  
chéá ke taw maná zór o hekmat dátag.  
Annun ham é taw ay ke pa man hamá chizzet  
záher kortag  
ke má cha taw lóthetag,

chéá ke taw nun bádsháhay jérhah pa má paddar kortag.”

<sup>24</sup> Randá Dányál, Áryukay kerrá shot, hamáiy kerrá ke bádsháhá Bábelay dánáyáni koshagay hokm dátagat. Gón áíá gwashti: “Bábelay dánáyán makosh. Maná bádsháhay kerrá bar. Man áiy wábá máná kanán.”

<sup>25</sup> Gorhá Áryuká zutt zuttá Dányál, bádsháhay kerrá bort o gwashti: “Man cha Yahudáay darándhéhán mardé dar gétkag ke tawe bádsháhay wábá máná korta kant.”

<sup>26</sup> Bádsháhá gón Dányálá ke domi námi Bel-tesházar at, gwasht: “Taw mani distagén wábá o áiy mánáyá maná gwashta kanay?”

<sup>27</sup> Dányálá gón bádsháhá gwasht: “Hamá rázá ke tawe bádsháh áiy jostá ay, hecch dáná, sáher, jáduger o estárzánté pa taw paddar korta nakant,

<sup>28</sup> bale ásmáná Hodáé hast ke rázán paddara kant o hamáiy pa tawe bádsháh Nebukadnezará záher kortag ke áyókén róchán ché bit. É tai wáb ent o hamá shobén ant ke wahdé taw wati nepáday sará tachk atay, tai saray tahá chakar-ragá atant.

<sup>29</sup> Oo bádsháh! Nepáday sará tai hayál áyókén wahday némagá shotant ke bárén ché bayagi ent. Hamá ke rázán paddara kant, tará péshi dásht ke áyókén wahdá ché bit.

<sup>30</sup> Bale é ráz pa man é sawabá paddar kanag nabutag ke man cha é dega mardomán dánáter án. Paméshká paddar kanag butag, ke man tai wábá pa tawe bádsháhá máná bekanán tánke taw wati delay hayálán sarpad bebay.

<sup>31</sup> Oo bádsháh! Taw chárágá atay o baláhén boté distet. É mazanén o sakkén drapshnákén boté at ke tai démá mekk at o gendagá torsnák at.

<sup>32</sup> É botay sar, cha pahkén teláhá addh butagat. Delband o báski cha nograhá, láp o ráni brenjayg atant,

<sup>33</sup> dhilleng\* ásen, pádáni ném ásen o ném patkagén gelayg atant.

<sup>34</sup> Taw angat chárágá atay o sengé sendag but, mardomi dastéá nasest. Seng átk o botay ásen o gelén pádán lagget o próshtanti.

<sup>35</sup> Padá ásen, patkagén gel, brenj, nograh o teláh, sarjamá yakjáh hurt butant, anchosh ke garmágán jóhánay† pog o palár hurta bant, o gwátá ropt o bortant tán áyáni hecch nesháné pasht nakapt. Bale hamá seng ke botá lagget, baláhén kóhé jórh but o sajjahén zemini gept.

<sup>36</sup> Wáb esh at. Nun má eshiá tawe bádsháhay démá máná kanén.

<sup>37</sup> Oo bádsháh! Taw bádsháháni bádsháh ay. Hamá ay ke ásmáni Hodáyá tará bádsháhi, kodrat, zór o wák o shán o shawkat dátag o

<sup>38</sup> har jágah ke ensán, jangali jánwar o báli morg zendag ant, Hodáyá tará é sajjahénáni sará hokmrán kortag. Teláhén sar, taw ay.

<sup>39</sup> Cha tará pad, dega bádsháhié kayt ke cha taigá kamzórtera bit. Padá sayomi, brenjén bádsháhié kayt ke sajjahén zeminay sará hokmránia kant.

<sup>40</sup> Padá cháromi bádsháhié kayt ke chó ásená mohr o mohkama bit, chéá ke ásen sajjahén

---

\* **2:33 2:33** Dhilleng, páday kóndhá beger tán mocchá. † **2:35 2:35** Jóhán, bezán kesháráni moshag o dánáni mocch kanagay jágah.

chizzána próshit o sheng o shánga kant. Anchosh ke ásen sajjahén chizzána próshit, é bádsháhi ham, é sajjahén molkána próshit o thokkor thokkora kant.

<sup>41</sup> É pád o pádáni lankok ke némá patkagén gel o némá ásenayg atant o taw distant, é bahr o bángén bádsháhié bit, bale eshiay tahá ásenay mohri mána bit, chéá ke taw ásen gón patkagén gelá hawár dist.

<sup>42</sup> Chosh ke pádáni lankok, némá ásen o némá patkagén gelayg atant, é bádsháhiay bahré mohkam o bahré nezóra bit.

<sup>43</sup> Hamá dhawlá ke taw ásen gón patkagén gelá hawár dist, kawm o nasl hawár wa bant bale gón yakdomiá nalecchant, anchosh ke ásen gón gelá nalecchit.

<sup>44</sup> Á bádsháháni wahdá, ásmáni Hodá dega bádsháhié addha kant ke hechbar tabáha nabit o dega kawméay dastá ham dayaga nabit. É bádsháhi, á dega sajjahén bádsháhiána próshit o halása kant, bale wat tán abad barjama mánit.

<sup>45</sup> Anchosh ke taw dist, seng cha kóhéá sendag but, mardomi dastéá nasest, o ásen, brenj, gel, no-grah o teláhi hurt kortant. Oo bádsháh! Mazanén Hodáyá pa taw paddar kortag ke démterá ché bit. Paméshká wáb rást ent o eshiay máná ham pakká ent.”

<sup>46</sup> Bádsháh Nebukadnezar dém pa chér kapt o Dányáli sojdah kort o hokmi dát ke Dányálay déma hayráté bekanét o sóchoki chérsóch bekanét.

<sup>47</sup> Bádsháhá gón Dányálá gwasht: “Béshak tai Hodá, hodáyáni Hodá ent o bádsháháni Hodáwand ent o rázáni paddar kanók, chéá ke taw é ráz paddar kort kortag.”

48 Padá bádsháhá Dányál masterén ogdahé‡ o bázén tohpah o thékié dát, Bábelay damagay hokmránii sarjamá hamáiy dastá dát o Bábelay sajjahén dánáyáni sarmasteri kort.

49 Nun Dányálá gón bádsháhá dazbandi kort o bádsháhá Shadrak, Mishak o Abednegó Bábelay damagay káráni master kortant. Dányál wat bádsháhay darbára nesht.

### 3

#### *Botáni sojdah o Hodáay zór*

1 Bádsháh Nebukadnezará si gazz borz o say gazz práhén teláhén boté addh kanáént o Bábelay damagá, Durahay dashtá mekk kanáént.

2 Áiá wáli, hákem, sardár, saláhkár,\* hazánagay kelitdár, kázi, monsep o damagay é dega sajjahén mansabdár lóthetant ke byáét o é botay démdaráiy† rasmán bahr bezurét ke bádsháh Nebukadnezará mekk kanáéntag.

3 Nun wáli, hákem, sardár, saláhkár, hazánagay kelitdár, kázi, monsep o damagay é dega sajjahén mansabdár ke bádsháh Nebukadnezará wati mekk kanáéntagén botay démdaráiy rasmáni tahá bahr zuragá lótháéntagatant, átk o mocch butant o Nebukadnezaray mekk kanáéntagén botay déma óstátant.

4 Gorhá jár janóká gón borzén áwázéá jár jat: “Oo kawm o ráján o har zobánay mardomán! É pa shomá hokmé:

‡ 2:48 2:48 Ogdah, bezán mansab, ohdah, zemmawári, ehtiár.

\* 3:2 3:2 Saláhkár, bezán saláh dayók, moshir, mosháwer. † 3:2 3:2 Démdarái, bezán yakk chizzéay awali randá dará kanag, Pársiá “eftetáhiah, eftetáh”.

<sup>5</sup> Hamá damáná ke shomá karná<sup>‡</sup>, nal, chang<sup>§</sup>, soróz, tamburag, dhohl o é dega sajjahén sáz o zémeláni tawará eshkonét, allam bádsháh Nebukadnezaray mekk kanáéntagén teláhén botay démá bekapét o sojdahi bekanét.

<sup>6</sup> Harkas ke dém pa chéra nakapit o sojdaha nakant, hamá damáná rókén kurahá\* dawr dayaga bit.”

<sup>7</sup> Paméshká hamá damáná ke áyán karná, nal, chang, soróz, tamburag o é dega sajjahén sáz o zémeláni tawár eshкот, har kawm o ráj o har zobánay mardom, bádsháh Nebukadnezaray mekk kanáéntagén teláhén botay démá kaptant o sojdahesh kort.

<sup>8</sup> Hamá wahdá, lahtén Bábeli mardom démá átk o Yahudiáni shekáyatesh kort.

<sup>9</sup> Áyán gón bádsháh Nebukadnezará gwasht: “O bádsháh! Modám zendag bátay.

<sup>10</sup> Tawe bádsháhá hokm dátá: ‘Hamá damáná ke sajjahén mardom karná, nal, chang, soróz, tamburag, dhohl o é dega sajjahén sáz o zémeláni tawará eshkonant, teláhén botay démá bekapant o sojdah bekanant o

<sup>11</sup> harkas ke dém pa chéra nakapit o sojdaha nakant, rókén kurahay tahá dawr dayaga bit.’

<sup>12</sup> Bale oo bádsháh! Lahtén Yahudi hast: Shadrak, Mishak o Abednegó, hamá ke taw Bábelay damagay sarkári káráni ogdah dátátagant, áyán tai hokm namannetag. É mardom na tai hodáyáni hezmatá kanant o na tai mekk

---

<sup>‡</sup> 3:5 3:5 Karná sornáay dhawlén sázé. <sup>§</sup> 3:5 3:5 Chang, Esráiliáni kerrá simmi sázé. \* 3:6 3:6 Kurah, mazanén chollé ke ásay tahá kunzag, matth o dega chizza pachant.

kanáéntagén teláhén botá sojdaha kanant.”

<sup>13</sup> Nun Nebukadnezar sakk hezhm gept o hokmi dát ke Shadrak, Mishak o Abednegóá byárét. Gorhá é mardom bádsháhay démá árag butant.

<sup>14</sup> Nebukadnezará gón áyán gwasht: “Oo Shadrak, Mishak o Abednegó! É rást ent ke shomá mani hodáyáni hezmatá nakanét o mani mekk kanáéntagén teláhén bot sojdah nakortag?

<sup>15</sup> É randá, agan shomá karná, nal, chang, soróz, tamburag, dhohl o é dega sajjahén sáz o zémeláni tawár eshkot o mani addh kortagén botay démá kapag o sojdah kanagá tayár ét wa sharr, bale agan shomá sojdah nakort gorhá hamá damáná rókén kurahay tahá dawr dayaga bét. Á wahdá bárén kojám hodá shomará cha mani dastá rakkénit?”

<sup>16</sup> Shadrak, Mishak o Abednegóá bádsháhay passawá gwasht: “Oo bádsháh Nebukadnezar! Mára é bárawá hecch passaw dayagay zalurat naent.

<sup>17</sup> Agan má ásá dawr dayag bebén, hamá Hodá ke má áiy hezmatá kanén, mára cha rókén kurahay ásá rakkénta kant o hamá mára cha tawe bádsháhay dastá ham rakkénit.

<sup>18</sup> Bale oo bádsháh! Agan chosh mabit ham, taw báyard ent bezánay ke tai hodáyáni hezmatá nakanén o tai mekk kanáéntagén teláhén botá sojdaha nakanén.”

<sup>19</sup> Gorhá Nebukadnezar, Shadrak, Mishak o Abednegóay sará sakk hezhm gept. Áiy démay rang cha zahrá bar gasht o hokmi dát ke kurahay

ásá hapt sari† gész kanét.

<sup>20</sup> Wati pawjay lahtén zórmándén sepáhigi hokm dát ke Shadrak, Mishak o Abednegóá bebandét o rókén kurahá dawr dayét.

<sup>21</sup> Nun é mardom gón gwaray kabáh, shalwár, pág o é dega sajjahén póshákán bandag but o rókén kurahá dawr dayag butant.

<sup>22</sup> Bádsháhay hokm haminchok trond at o kurah haminkas jambur ke ásay bránzán hamá mardom koshtant ke áyán Shadrak, Mishak o Abednegó borzád bortagatant ke kurahá dawresh bedayant.

<sup>23</sup> É sayén mohr bastagén mard Shadrak, Mishak o Abednegó rókén kurahá kaptant.

<sup>24</sup> Anágat, bádsháh Nebukadnezará pa hayráni setth kort o cha wati saláhkárán josti kort: “Má say mardom nabast o ásá dawr nadát?” Áyán passaw dát: “Bale, oo bádsháh!”

<sup>25</sup> Áiá darráént: “Bechárét, man ásay tahá chár mardom gardagá gendagá án. Dast o pádesh pach ant o salámat ant. Cháromi purah Hodái chokké.”

<sup>26</sup> Nebukadnezar rókén kurahay darwázagay nazzikká shot o kukkári kort: “Oo Shadrak! Oo Mishak! Oo Abednegó! Oo borzén arshay Hodáy hezmatkárán! Byáét dhanná, edá byáét.” Gorhá Shadrak, Mishak o Abednegó cha ásá dar átkant.

<sup>27</sup> Wáli, hákem, sardár o bádsháhay saláhkár mocch butant o distesh ke ásá é mardománi badan inchoká ham nageptagat, na áyáni saray mudé pilloshtagat o na áyáni godáni rang badal butagat. Ásay bóá ham kanagá naatant.

---

† 3:19 3:19 Hapt sari, bezán hapt barábar, hapt randá, hapt haminchok.

<sup>28</sup> Nebukadnezará gwasht: “Shadrak, Mishak o Abednegóay Hodáyá satá o saná bát ke áia wati préshtagé dém dátag o wati hezmatkár rakkéntagant. Eshán wati Hodáyá sará báwar o bésah<sup>‡</sup> at o mani hokmesh namannet. Cha wati zendá sar gwastant, bale wati jenday Hodáyá abéd, dega hodáyá hezmat o sojdahá razá nabutant.

<sup>29</sup> Paméshká man hokma dayán ke harkas bebit, cha har kawm, ráj o zobáná ke Shadrak, Mishak o Abednegóay Hodáyá bárawá harábén habaré bekant, á thokkor thokkor kanaga bit o áiaý lóg barbád kanag o hákóthé jórh kanaga bit. Chéá ke dega hecch hodáé nést ke chosh rakként bekant.”

<sup>30</sup> Padá bádsháhá Shadrak, Mishak o Abednegó, Bábelay damagá masterén ogdah dátant.

## 4

### *Nebukadnezaray wáb*

<sup>1</sup> Cha bádsháh Nebukadnezaray némagá,  
pa é jaháná neshtagén sajjahén kawm o ráj o har zobánay mardomán.

Shomá géshá gésh émen bátét.

<sup>2</sup> Hamá nesháni ke borzén arshay Hodáyá maná pésh dáshtagant o hamá mójezah ke pa man kortaganti, wassha bán ke shomará begwashánesh.

<sup>3</sup> Áiaý nesháni zabardast ant o mójezah, porzór.

Áiaý bádsháhi tán abad hastent o hokmránii nasláni nasl barjáh.

<sup>4</sup> Mane Nebukadnezar wati lógá ásudag, wati kalátá wassh o ábád atán.

<sup>‡</sup> **3:28 3:28** Bésah, bezán báwar, deljami, ehtebár, barósah.

<sup>5</sup> Man wábé dist o torséá maná mán patát. Gandaláni sará, mani hayál o shobénán maná torsént.

<sup>6</sup> Gorhá man hokm dát ke Bábelay sajjahén dáná árag bebant tánke mani wábá máná bekanant.

<sup>7</sup> Wahdé jáduger, sáher, nojumi o estárzánt átkant, man gón áyán wati wáb gwasht bale áyán mani wáb máná kort nakort.

<sup>8</sup> Bale godhsará Dányál ke áiy nám, mani hodáay námay hesábá Beltesházar ent, mani kerrá átk. Áiá pákén hodáyáni ruh mán ent. Man gón áiá wati wáb gwasht:

<sup>9</sup> “Oo Beltesházar, nojumiáni master! Mana zánán ke tará pákén hodáyáni ruh mán ent o hecch rázay zánag pa taw grán naent. É mani wáb ent ke man distag, nun pa man mánái kan.

<sup>10</sup> Man gandaláni sará, é shobén distant: Man chárágá atán ta gendán, zeminay nyámá drachké o drachk sakk borz ent.

<sup>11</sup> Drachk rodán o master bayán ent. Eshiy borzi tán ásmáná sar ent o cha zeminay goddhi hadd o simsarán záher ent.

<sup>12</sup> Táki dhawldár ant, bar o samará bár ent o pa sajjahénán waráki per ent. Pa zeminay jánwarán sáhegé o ásmánay morg eshiay sháharháni\* sará kodóha bandant o nendant. Har sahdár cha eshiá waráka wárt.

<sup>13</sup> Wahdé gandalán waptagátán, shobénáni tahá diston, ta mani démá pákén mardomé, bezán kásedé, cha ásmáná jahlád pédák ent.

---

\* **4:12 4:12** Sháharh, bezán drachkay sháhal, sháh, thál.

14 Áiá gón borzén tawaréá gwasht: ‘Drachká goddh o sháharháni borrh o tákáni send o baráni sheng o sháng kan. Bell ke jánwar cha eshiay sáhegá dara káyant o tachant o morg cha eshiay sháharhán bála kanant.

15 Bale drachkay bondhá bell ke gón wandhál o risshagán bemánit tánke gón ásen o brenjén patthiéá patáyag bebit o dashtay sabzagáni tahá pasht bekapit. Belli cha ásmánay nódá† tarra bit o bell ke jangali jánwaráni nyámá dashtay sabzagáni sará zendaga bit.

16 Bell ke eshiay del cha mardomi deléá badal kanag bebit o eshiá jánwari delé dayag bebit o bell ke tán hapt zamánagá‡ anchosh bemánit.

17 É hokmay jár kásedán jatag, pákénán eshiay hokm dátag, tánke zendagén mardom bezánant ke borzén arshay Hodá ensáni bádsháhiáni sará hokmrán ent o é bádsháhián hamá mardomá dant ke Hodáay jenda lóthit. Tantaná§ kamzátén mardomán ham é bádsháhiáni sará hákema kant.’

18 É hamá wáb ent ke mane bádsháh Nebukadnezará distag. Oo Beltesházar! Nun taw eshiá máná kan, parchá ke mani bádsháhiay hecch dáná eshiá máná korta nakant, bale taw kortia kanay chéá ke tará pákén hodáyáni ruh mán ent.”

### *Wábay máná*

19 Gorhá Dányál, ke domi námi Beltesházar at, pa damanéá hayrán but, hayálán paréshán kort. Bádsháhá gwasht: “Beltesházar! Wáb o wábay

† 4:15 4:15 Nód, bezán nambi. ‡ 4:16 4:16 Báz zántkáray hayál esh ent ke é hapt sái ent. Band 23 o 25á ham hamé habar ent.

§ 4:17 4:17 Tantaná, bezán hattá, tán é haddá ke.

mánáyá mayl ke tará paréshán bekant.” Bel-tesházará gwasht: “Mani wájah! Drégatá\* é wáb tai dozhmenáni bárawá butén o eshiay máná ham pa tai badwáhán.

<sup>20</sup> É drachk ke taw distag, hamé ke rost o zórmand but, borziá ásmáná sar but o cha zeminay sajjahén hadd o simsarán záher at,

<sup>21</sup> táki dhawldár atant o bari békesás o pa sajjahénán waráki per at o áiy sáhegá jangali jánwara neshtant o sháharháni sará báli morgáni kodóh atant,

<sup>22</sup> é drachk taw ay, oo bádsháh! Chéa ke taw mazan o porwák ay o tai mazani rostag o ásmáná sar ent o tai bádsháhi tán zeminay goddhi hadd o simsarán rasetag.

<sup>23</sup> Tawe bádsháhá kásedé dist, pákéné, cha ásmáná ér áyag o gwashagá at: ‘Drachká goddh o barbád kan, bale drachkay bondhá bell ke gón wandhál o risshagán bemánit tánke gón ásen o brenjén patthiéá patáyag bebit o dashtay sabzagáni tahá pasht bekapit. Belli cha ásmánay nódá tarra bit, o bell ke jangali jánwaráni nyámá zendaga bit. Bell tán hapt zamánagá anchosha mánit.’

<sup>24</sup> Oo bádsháh! É tai wábay máná ent o é borzén arshay Hodáay hokm ent ke pa mani wájahén bádsháhá átkag.

<sup>25</sup> Taw cha ensánán gallénaga bay o jangali jánwaráni darnyámá jahmenenda bay. Tai ward o warák pas o gókáni dhawlá káh o buccha bant o taw cha ásmánay nódán tarra bay. Tán hapt

---

\* **4:19 4:19** Drégatá, bezán drégatén, dréchá. Pársi o Orduá “kásh”.

zamánagá taw anchosha bay, tán hamá wahdá ke taw pajjá byáray ke borzén arshay Hodá ensáni bádsháhiáni sará hokmrán ent o hamá mardomá dantesh ke wata lóthit.

<sup>26</sup> Hamé hokmay máná, ke drachkay bondh gón wandhál o risshagán pasht géjag bebit, esh ent ke wahdé taw pajjáha káray ke asli bádsháh arshá neshtag, tai bádsháhi padá tará dayaga bit.

<sup>27</sup> Oo bádsháh! Paméshká mani é sój balkén pa taw sharrén sójé bebit: nékén kár bekan ke cha wati gonáhán dur bebay o bazzagáni sará rahm kan ke cha wati radkárián berakkay. Balkén tai ábádi barjáhi bemánit.”

### *Wáb puraha bit*

<sup>28</sup> É sajjahén chizz gón bádsháh Nebukadnezará butant.

<sup>29</sup> Dwázdah máhá rand, á Bábelay sháhi kalátay sará gám janagá at.

<sup>30</sup> Bádsháhá gwasht: “É hamá mazanén Bábel naent ke man gón wati zabardastén zórá addh kort ke mani pormarháhén shán o shawkatá záher bekant o mani sháhi kalát bebit?”

<sup>31</sup> Angat habar bádsháhay dapá at ke cha ásmáná tawaré átk, gwashagá at: “Oo bádsháh Nebukadnezar! Tará gwashag bayagá ent ke tai bádsháhi cha taw pach gerag butag.

<sup>32</sup> Taw cha ensánán gallénaga bay o jangali jánwaráni darnyámá jahmenenda bay. Tai ward o warák pas o gókáni dhawlá káh o buccha bant. Tán hapt zamánagá taw anchosha bay tán hamá wahdá ke taw pajjá byáray o bezánay ke borzén arshay Hodá ensáni bádsháhiáni sará hokmrán ent o hamá mardomá dantesh ke wata lóthit.”

<sup>33</sup> Hamá damáná gón Nebukadnezará anchosh but ke gwashag butagat. Á cha ensánán gallénag but, pas o gókáni dhawlá káh o buchia wárt, áiy jesm cha ásmánay nódá tarra but, tánke áiy mud wakábay<sup>†</sup> potháni warhá rostant o nákoní morgay panjagáni dhawlá butant.

<sup>34</sup> “Bale á rócháni halásiá, mane Nebukadnezará wati chamm ásmánay némagá chest kortant o mani hósh átk.

Nun man borzén arshay Hodáay satá o saná kort, hamá Hodá ke tán abada mánit, man shán o ezzat dát.

Chéá ke áiy hokmráni abadmánén hokmránié o áiy bádsháhi tán nasláni nasl barjáha mánit.

<sup>35</sup> Jahánay sajjahén mahluk áiy déamá hecch naant.

Á, gón ásmáni lashkará wati delay tabá kára kant o

gón zeminay saray nendókán ham.

Choshén kasé nést ke áiy dastá bedárit o begwashit ke “taw ché kanagá ay?”

<sup>36</sup> Hamá damáná mani hósh átk o mani bádsháhiay shawkatay háterá mani shán o mazani padá pa man átk. Mani saláhkár o mir o mehterán maná dar gétk o mani bádsháhi taht padá maná dayag but o mani ezzat cha pésarigén ezzatá báz géshter but.

<sup>37</sup> Nun mane Nebukadnezar ásmánáni bádsháhá satá kanán, sárháyán o sharapa dayán chéá ke áiy sajjahén kár rást ant o áiy ráh pa ensáp. Á, gorunákáni<sup>‡</sup> gardená jahl korta kant.”

<sup>†</sup> **4:33 4:33** Wakáb mazanén báli sháhiné, Ordu o Pársiá oqáb.

<sup>‡</sup> **4:37 4:37** Gorunák, bezán magrur, porkebr.

## 5

*Diwálay nebeshtah*

<sup>1</sup> Bádsháh Belsházará baláhén dáwaté dát. Wati hazár mir o mehteri mehmán kort o esháni démá sharábi wárt.

<sup>2</sup> Wahdé Belsházará sharábay tám chasht, hokmi dát ke hamá teláh o nograhén darp árag bebant ke áiy pirok Nebukadnezará cha Urshalimaymazanén parasteshgáhá, cha Hodáay lógá áwortagatant tánke bádsháh, áiy mir o mehter, áiy jan o soriat\* esháni tahá benóshant.

<sup>3</sup> Gorhá hamá teláhén darpesh áwortant ke cha Urshalimá, cha Hodáay parasteshgáhá áwár† janag butagatant. Bádsháh, áiy mir o mehterán, áiy janán o soriatán esháni tahá sharáb wárt.

<sup>4</sup> Áyán sharáb wárt o teláh, nograh, brenj, ásen, dár o sengén hodáyáni satá kort.

<sup>5</sup> Anágahá mardomi dastéay lankok záher butant o cherágdánay domi némagá, sháhi kalátay diwálay dónay‡ sará nebeshtah kanagá laggetant. Bádsháhá nebeshtah kanókén dastay posht dist.

<sup>6</sup> Nun bádsháhay dém zard tarret o áia anchén torsé delá kapt ke srénay band o bógi shol butant o kóndhi anchó larzetant ke gón yakdomiá laggetant.

<sup>7</sup> Bádsháhá kukkár kort o hokm dát ke sáher, nojumi o estárzántán byárét. Gón Bábelay dánáyán gwashti: “Hamá kas ke é nebeshtahá bwánit o máná bekant, á jamurangén§ god o teláhén háré

---

\* **5:2 5:2** Soriat, dáshtaw, hamá janén ke bé nekáhá lógá dáraga bit. † **5:3 5:3** Áwár, bezán janagay tahá lotth o pol kortagén mál o mardom. ‡ **5:5 5:5** Dón, bezán gacch, palestár. § **5:7 5:7** Jamu, rangé ke Pársiá banafsh o Orduá banafshi gwashanti.

gwará dayaga bit o bádsháhiay sayomi hokmrán kanaga bit\*.”

<sup>8</sup> Gorhá bádsháhay sajjahén dánáén mardom átkant, bale kassá nebeshtah wánt o pa bádsháhá máná kort nakort.

<sup>9</sup> Nun bádsháh Belsházar géshter paréshán but. Áiay dém géshter zard tarret. Áiay mir o mehter hayrán butant.

<sup>10</sup> Shahbánoká† wahdé bádsháh o áiay hásén mardománi tawár eshkot, diwánjáhá átk o gón bádsháhá gwashti: “Oo bádsháh! Modám zendag bátay. Watá paréshán makan o wati démá zard matarrén.

<sup>11</sup> Tai bádsháhiá mardé hast ke áiá pákén hodáyáni ruh mán ent o tai pirokay dawrá gendag butag ke áiá báteni rozhnái, sarpadi o hekmat o hodáyáni dhawléén dánáié gón. Tai bádsháhén pirok, Nebukadnezará é mard jáduger, sáher, no-jumi o estárzántáni master kortagat,

<sup>12</sup> chéá ke é Dányál, ke bádsháhá áiay nám Beltesházar kortag, eshiá ajabén ruhé, zánt o sarpadié hastat. Á wáb o chácháni‡ máná kanag o gránén jérhaháni gissménagá sakk balad at. Dányálá lótháén, hamá tará eshiay mánáyá gwashta kant.”

<sup>13</sup> Gorhá Dányál, bádsháhay démá árag but.

---

\* **5:7 5:7** Mol kay bádsháh Nábonáid at ke Belsházaray pet at. Awali hokmrán hamá at. Á ke edá nabut, mol kay master Belsházar at, bezán domi hokmrán ke é ham bádsháh gwashaga but. Paméshká gwashit “sayomi hokmrán”, bezán cha mani petá o cha man rand masterén hokmrán. † **5:10 5:10** Buta kant ke é shahbánok, Nábonáid yá ke Nebukadnezaray jan butag chéá ke kwahnén hálána zánt. ‡ **5:12 5:12** Chách, bezán chistán, ráz o ramzi habar.

Bádsháhá gón Dányálá gwasht: “Taw hamá Dányál ay ke cha Yahudáay darándhéhán ent, hamá ke mani bádsháhén piroká cha Yahudáyá áwortagant?

<sup>14</sup> Man annun sahig butagán ke tará hodáyáni ruhé mán ent o tará báteni rozhnái, sarpadi o ajabén hekmaté hast.

<sup>15</sup> Mani démá annun dáná o sáher árag butagant ke é nebeshtahá bwánant o pa man máná bekanant, bale áyán máná kort nakort.

<sup>16</sup> Bale man tai bárawá eshkotag ke taw máná korta kanay o jérhaháni gissh o giwára balad ay. Agan taw é nebeshtahá wánt o máná kort bekanay, tará jamurangén god o teláhén háre gwará dayaga bit o taw bádsháhiay sayomi hokmrán kanaga bay.”

### *Nebeshtahay máná*

<sup>17</sup> Gorhá Dányálá gón bádsháhá gwasht: “Wati théki o tohpahán wati kerrá kan o dádán pa dega kaséá ér kan. Man é nebeshtahá chónahá wánán o pa tawe bádsháhá máná kanán.

<sup>18</sup> Oo bádsháh! Borzén arshay Hodáyá, Nebukadnezar bezán tai pirok, bádsháhi, mazani, shán o sharap dátagat.

<sup>19</sup> Hamá mazaniay sawabá ke Hodáyá dátagat, sajjahén kawm o ráj o har zobánay mardom cha torsá tai pirokay démá larzetant. Kasé ke áiá koshaga lóthet, koshti o kasé ke áiá koshaga nalóthet, nakoshti. Kasé ke áiá mazani dayaga lóthet, mazaniia dát o kasé ke áiá kamsharap kanaga lóthet, kamsharapia kort.

<sup>20</sup> Bale wahdé áiy del porkebr o arwáh cha gorunákiá porr but, cha bádsháhi tahtá ér géjag o shán o shawkati pach gerag but.

<sup>21</sup> Á, cha ensánáni darnyámá gallénag but o áiy del jánwari delé jór kanag but. Jangali haráni nyámá jahmenend but, pas o gókáni dhawlá káh o bucc h wárénaga but o cha ásmánay nódán áiy badan tarr kanaga but, tán hamá wahdá ke zánti ke borzén arshay Hodá ensáni bádsháhiáni sará hokmrán ent o hamá mardomá esháni sará hokmrána kant ke wata lóthit.

<sup>22</sup> Bale oo Belsházar, Nebukadnezaray nomásag! É sajjahén chizzet zántant o angat ham gorunákiet cha wati delá dar nakort.

<sup>23</sup> Taw watará ásmáni Hodáwanday dé má borz zánt o léketš o hokmet kort ke Hodáay lógay darp tai dé má árag bebant. Taw o tai mir o mehterán, tai janán o soriatán é darpáni tahá sharáb wárt o taw nograh, teláh, brenj, ásen, dár o sengén hodá satá kortant ke na gendant, na eshkonant o na sarpada bant. Bale taw hamá Hodá shán o shawkat nadát ke tai sáh o tai sajjahén ráh áiy dastá ant.

<sup>24</sup> Paméshká é dast, cha hamá Hodáay némagá dém dayag butag o é labz nebeshtah kanag butagant.

<sup>25</sup> Nebeshtah esh ent: ‘Mené, mené, tekél, pársin.’

<sup>26</sup> É labzáni máná esh ant: ‘Mené’ bezán Hodáyá tai bádsháhiay róch hesáb kortag o halás kortagant.

---

Š 5:23 5:23 Lé kag, bezán hesáb árag.

27 ‘Tekel’ bezán taw sháhémá\* wazn kanag butagay o é habar zánag butag ke taw sobakk ay.

28 ‘Peres’† bezán tai bádsháhi bahr kanag o Mád o Pársán dayag butag.”

29 Gorhá Belsházará hokm dát o Dányálesh jamurangén god o teláhén háré gwará dát o Dányál, bádsháhiay sayomi hokmrán jórh kanag but.

30 Hamá shapay shap Bábeliáni bádsháh, Belsházar koshaq but.

31 Gorhá bádsháhi Mádén Dáryushá‡ raset. É wahdá Dáryushay omr kesás shast o do sál at.

## 6

### *Dányál shéráni gára*

1 Dáryushá delá shawr kort ke wati bádsháhiá yakk sad o bist wáli bedárit ke áiy bádsháhiay sajjahén káráni zemmawár bebant o

2 é wáliáni sará say sarwazir dárág bebit. Dányál cha é sayénán yakké at. Wáliáná, hamé sarwaziráni démá hesáb dayagi at tánke bádsháhá táwáné marasit.

3 Dányál, wati ajabén ruhay sawabá, zutt cha é sarwazir o wálián démá dar átk. Cha Dányálay láhekiá, bádsháhá hayál kort ke sajjahén molkay zemmawárián hamáia bedant.

4 Gorhá é dega sarwazir o wáli Dányálay hokumati káráni tahá radi shóház kanagá laggetant, bale áyán pa Dányálay ér janag o mayárig kanagá

---

\* 5:27 5:27 Sháhém, bezán tór, tarázu. † 5:28 5:28 Peres o pársin yakkén labz ent ke band bist o panchá ham átkag. “Peres” yakk ent o “pársin” jam ent. ‡ 5:31 5:31 Dáryush: lahtén zántkáray hayál hamesh ent ke é Dáryush, Kurosh ent.

hecch nimmóné dast nakapt. Á, wapádaré at, cha wati kárán nádelgósh naat o na ke selkárié korti.

<sup>5</sup> Nun é mardomán gwasht: “Márá é mard, Dányálay helápá dega hecch nimmóné dasta nakapit, abéd cha anchén gappéá ke áiy Hodáay Sharyatay bárawá bebit.”

<sup>6</sup> Gorhá é sarwazir o wáli yakjáh but o bádsháhay kerrá átkant o gwashtesh: “Bádsháh Dáryush! Modám zendag bátay.

<sup>7</sup> Oo bádsháh! Tai sajjahén sarwazir, hákem, wáli, saláhkár o sardárán watmánwatá shawr kortag ke taw yakk sháhi hokmé bedayay ke harkas tán áyókén si róchá tará abéd, dega hodá yá dega mardoméay kerrá dwá belóthit, shéráni gárá dawr dayaga bit.

<sup>8</sup> Oo bádsháh! Nun hokm beday o é parmáná dashatt kan tánke badal but makant. É dhawlá é hokm, Mád o Pársay kánuné jórha bit ke badal kanaga nabit.”

<sup>9</sup> Gorhá bádsháh Dáryushá parmán dashatt kort.

<sup>10</sup> Nun wahdé Dányál sahig but ke choshén parmáné dashatt kanag butag, wati lógay hamá borzi kóthiá shot ke darigi dém pa Urshalimá pacha butant o anchó ke modám kortagati, róché say randá kóndhána kapt, dwáia kort o wati Hodáay shogria gept.

<sup>11</sup> Gorhá é mard mocch but o átkant o distesh ke Dányál wati Hodáay kerrá dwá o peryát kanagá ent.

<sup>12</sup> Bádsháhay kerrá shotant o sháhi parmánay bárawá habaresh kort o gwashtesh: “Oo bádsháh! Taw parmáné dashatt nakortag ke harkas tán si róchá tará abéd dega hodáéay yá ke dega

mardoméay kerrá dwá belóthit, shéráni gárá dawr dayaga bit?” Bádsháhá passaw dát: “Haw, é rást ent. Mád o Pársay kánunay hesábá é badal buta nakant.”

<sup>13</sup> Nun áyán gón bádsháhá gwasht: “Dányál ke cha Yahudáay darándhéhán yakké, tai jend o tai dashatt kortagén parmáni hecch delgósh nakortag, oo bádsháh! Róché say randá angat wati Hodáay kerrá dwá lóthagá ent.”

<sup>14</sup> Bádsháhá ke é habar eshkot, sakk paréshán but. Erádahi kort ke Dányálá rakkénán o tán bégáhá hamé johdá at ke chón áiá berakkénit.

<sup>15</sup> Gorhá é mard padá yakjáh but o bádsháhay kerrá átkant o gwashtesh: “Bechár, oo bádsháh! Mád o Pársay kánun ent ke bádsháhay dashatt kortagén hecch hokm o parmán badal buta nakant.”

<sup>16</sup> Gorhá bádsháhá hokm dát o Dányál árag o shéráni gárá dawr dayag but. Bádsháhá gón Dányálá gwasht: “Tai hamá Hodá wat tará berakkénát ke taw modám áiay hezmatá kanay.”

<sup>17</sup> Padá sengé árag o gáray dapá ér kanag but. Bádsháhá gón wati jenday o wati mir o mehteráni mondrikkán gáray dap mohr jat tánke Dányáláy jáwar badal but makant.

<sup>18</sup> Padá bádsháh wati kalátá shot. Sajjahén shapá waráki nawárt o wáb nakapt. Áiay bárgáhá hecch paymén shátkámi kanag nabut.

<sup>19</sup> Sohbá máhallah, anchó ke róchá thekk kort, bádsháh pád átk o zutt zuttá shéráni gáray némagá shot.

<sup>20</sup> Wahdé gáray nazzikká raset, gón dardnákén tawaréá kukkári kort o gón Dányálá gwashti: “Oo Dányál! Oo zendagén Hodáay hezmatkár! Bárén

tará tai hamá Hodáyá cha shérán rakként kort ke taw modám áiy hezmatá kanay?”

<sup>21</sup> Gorhá Dányálá passaw dát: “Oo bádsháh! Modám zendag bátay.

<sup>22</sup> Mani Hodáyá wati préshtagé ráh dát ke shéráni dapi bast. Shérán maná hecch táwán nadát. Oo bádsháh! Haminchok ke man Hodáay dé má bégonáh án haminchok tai dé má ham man hecch radén káré nakortag.”

<sup>23</sup> Nun bádsháh sakk gal but o hokmi dát ke Dányál cha gárá dar kanag bebit. Gorhá Dányál cha gárá dar kanag but. Thappé ham peri néstat chéa ke áia wati Hodáay sará tawkal kortagat.

<sup>24</sup> Nun bádsháhá hokm dát o hamá mardom árag butant ke Dányálay helápá pandalesh\* sázetagat. Á gón jan o chokkán shéráni gárá dawr dayag butant. Angat gáray johlánkiá sar nabutagatant ke shérán geptant o áyáni sajjahén haddh próshant.

<sup>25</sup> Padá bádsháh Dáryushá pa sajjahén kawm, ráj o har zobánay mardomán ke téwagén† sarzeminá jahmenend atant, nebeshtah kort: “Shomá géshá géshter émen bátét.

<sup>26</sup> Man jára janán ke mani bádsháhiay har kondhay mardom, cha Dányálay Hodáay torsá belarzant o hamáia sharap bedayant. Chéa ke hamá zendagén Hodá ent o modáma mánit.

Áiy bádsháhi hechbar tabáh o barbáda nabit o áiy hokmráni hechbar halása nabit.

<sup>27</sup> Hamá nejáta dant o rakkénit,

---

\* **6:24 6:24** Pandal, bezán sázesh, repk o honar. † **6:25 6:25** Téwagén, bezán sajjahén, drostigén, tawámén.

ásmán o zeminay sará  
ajabbatén nesháni o mójezah pésa dárít.

Hamáíá Dányál cha shéráni dapá rakkéntag.”

<sup>28</sup> Nun é mard Dányálá, Daryush o Pársén  
Kuroshay‡ bádsháhi dawrá démrawi kort.

## 7

### *Dányál chár jánwar wábá gendit*

<sup>1</sup> Bábelay bádsháh Belsházaray dawray awali sálá  
Dányálá wábé dist, wahdé wati nepáday sará tachk  
at, shobén o elhám áiy saray tahá chakarragá  
atant. Áiá wati wábay hásén habar nebeshtah  
kortant.

<sup>2</sup> Dányálá gwasht: “Man shapá elhám o shobén  
gendagá atán o man dist ke ásmánay chárén gwátán  
mazanén daryá mast kort.

<sup>3</sup> Padá chár baláhén jánwar cha daryáyá dar átk.  
Har yakkéay dróshom cha é degarán jetá at.

<sup>4</sup> Awali, shéray dhawléne at o wakábi bánzoli  
per at. Man chamm sakk kortag o tán hamá  
wahdá chárágá atán ke eshiay bánzol gwajag bu-  
tant o jendi cha zeminá chest kanag o mardoméay  
warhá do páday sará óshtárénag but o eshiá ensáni  
delé dayag but.

<sup>5</sup> Padá dega jánwaré záher but, é domi, mammay  
dhawléne at o kash waptagat o say pahlugi\*  
dantánáni nyámá dapá at. Eshiárá gwashag but:  
‘Pád á, watá cha góshtá sérláp kan.’

<sup>6</sup> Eshiá rand, man angat chárágá atán o dis-  
ton dega yakké, polangay dhawléne at o eshiay

‡ 6:28 6:28 Pársén Kurosh, bezán Kurosh Pársé at.

\* 7:5 7:5 Pahlug, bezán delbanday báragén haddh, ke Pársiá dandeh o Orduá pasli ent.

poshtá chár morgi bánzol per at. É jánwará chár sarag per at o hákemi ehtiáré eshiá dayag but.

<sup>7</sup> Eshiá pad, man angat shapay elhám o shobénán gendagá atán o cháromi jánwaron dist. É torsnák, haybatnák o sakk zórmand at. Eshiá drájén ásenén dantán per at. Wati shekári prósht o ér bort o sarároki pádáni chérá lapáshtant. Cha á pésarigén sajjahén jánwarán jetá at o dah kánthi per at.

<sup>8</sup> Man eshiay kántháni bárawá jérhagá atán, diston esháni nyámá dega kasánén kánthé dar átk o cha jánwaray awali kánthán say kánth eshiay démá cha boná gwajag but. Man dist ke é kánthá mardomi chammay paymén chamm per at o dapé per ati ke bathák janagá at.

### *Hamá ke cha zamánagán hastent*

<sup>9</sup> Man angat chárágá atán ke  
bádsháhi taht árag o ér kanag butant o  
hamá ke cha zamánagán hastent, átk o nesht.  
Áiay póshák chó barpá o  
saray mud, pazhmay dhawlá espét atant.  
Áiay taht, ásay bránzé at o  
tahtay chahr warókén pádag,<sup>†</sup> rókén ás atant.

<sup>10</sup> Ásay kawré tachagá at o  
cha áiay bárgáhá dar áyagá at.  
Hazáráni hazár áiay hezmatá at o  
lakkáni lakk áiay démá óshtátogat.  
Diwán pa dádrasiá nesht o  
ketáb pach butant.

<sup>†</sup> 7:9 7:9 Chahr warókén pádag, bezán parrag, Engréziá “wheel”.

11 Hamá bathákán ke kánthesh janagá at, man áyáni sawabá angat é nedáragá<sup>‡</sup> chárágá atán. Tán hamá wahdá chárágá atán ke jánwar koshas but o áiy jón zawál kanag o rókén ásá dawr dayag but.

12 É dega jánwaráni hákemi pach gerag butagatant bale áyáni zendá lahtén róch gésh kanag but.

13 Man shapay elhámán chárágá atán ta diston,  
gón ásmáni jambarán ensáni chokkéay  
dhawléne áyagá at o  
hamáiy némagá pédák at ke cha zamánagán  
hastent o  
áiy déma árag o pésh kanag but.

14 Hákemi, shán o bádsháhi hameshiá dayag but  
ke sajjahén kawm o ráj o har zobánay mardom  
eshiay hezmatá bekanant.  
Eshiay hokmráni abadmánén hokmránié ke  
hechbar halása nabit o  
eshiay bádsháhi hechbar zawála nabit.

### *Wábay máná*

15 Mane Dányálay arwáh paréshán at. Mani del o damágay shobén o elhámán maná torsént.

16 Man cha hamáyán yakkéay kerrá shotán ke ódá óshtátagatant o joston kort ke é sajjahén chizzáni asli máná ché ent? Gorhá áia gón man habar kort o maná esháni mánái sarpad kort.

17 É chárén baláhén jánwar, donyáay chár bádsháh ant ke chesta bant.

18 Bale bádsháhi, borzén arshay Hodáay pákén mardomán dayaga bit o abad tán abad hamáyáni melkata bit.

---

<sup>‡</sup> 7:11 7:11 Nedárag, bezán sayl, tamáshá.

19 Padá man cháromi jánwaray pakkáén máná zánag lóthet, hamá ke gón wati ásenén dantán o brenjén panjagán cha é dega sajjahénán jetá o sakk báz torsnákter at, hamá ke wati shekári próshet o ér bort o pasht kaptagéni pádáni chérá lapáshtant.

20 Man áiy saray dahén kántháni máná ham zánag lóthet o é dega kánthay máná ham ke randá rost o áiy démá cha áyán say kánth kapt, bezán hamá ke chamm o dapi per at o bathák janagá at o gendagá cha é degarán master at.

21 Man angat cháragá atán o á kánth gón pákén mardomán jangá at o áyán chérdast kanagá at,

22 tánke hamá átk ke cha zamánagán hastent o borzén arshay Hodáay pákénáni hakká dádrasii kort o hamá wahd raset ke é pákénán bádsháhi wati melkat kort.'

23 Gorhá áia gwasht: 'Cháromi jánwar, zeminay sará cháromi bádsháhié bit ke chó é dega sajjahén bádsháhiána nabit. É, sajjahén jaháná lagatmála kant, próshit o éria bárt.

24 Dahén kántháni máná esh ent ke cha é bádsháhiá dah bádsháh chesta bit o dega yakké cha eshán o rand chesta bit o é, pésarigénáni dhawlné nabit o say bádsháh prósha dant.

25 É, borzén arshay Hodáay helápá habara kant o áiy pákén mardomán ázára dant. Eshiy erádaha bit ke kánun o wahdán badal bekant o Hodáay pákén mardom pa wahdéá eshiy dastá dayaga bant, bezán tán wahdéá, wahdán o ném wahdá.§

---

§ 7:25 7:25 Pákén Ketábay bázén zántkáréay gománá eshiy máná say o ném sál ent.

26 Bale diwán pa dádrasiá nendit. Áiay hákemi pach geraga bit o tán abad sarjamiá tabáh o barbád kanaga bit.

27 Padá bádsháhi, hákemi o ásmánay chéray sajjahén bádsháhiáni shawkat o mazani, borzén arshay Hodáay pákén mardomán dayaga bit. Hodáay bádsháhi abadi bádsháhié bit o sajjahén bádsháhi o molk, Hodáay hezmat o parmánbardáriá kanant.’

28 Habar hamedá halás but. Mane Dányál cha wati hayálán sakk paréshán bután o mani dém zard tarret. Bale man é gapp gón wat dásht.”

## 8

### *Gwarándh o páchen*

1 Bádsháh Belsházaray dawray sayomi sálá mane Dányálá dega elhámé but, cha áiá o rand ke maná pésará butagat.

2 Man wati elhámá dist ke Shushay kalátá án ke Ilámay damagá ent. Elhámá diston ke Uláyay kawray kashá án.

3 Padá man sar chest kort o cháret ta dokánthén gwarándhé kawray démá óshtátá. Kánthi dráj ant, bale yakké cha domiá drájter ent o drájterén kánth randterá rost.

4 Man dist ke é gwarándh rónendi, góricháni\* o zerbári† némagá kánth janán ent o hecch jánwar áiay démá óshtáta nakant o kassá é twán nést ke cha áiay zórá yakkéá rakként bekant. Áiá har chizz wati delay tabá kort o mazanshán but.

5 Man ke sharriá pegr kort gorhá diston ta yakk páchené cha rónendi némagá pédák ent ke

\* 8:4 8:4 Górichán, bezán shomál. † 8:4 8:4 Zerbár, bezán jonub.

purah sajjahén zemini geptag bale pádi zeminá nalaggagá ant o chammáni nyámá ajabén kánthé per enti.

<sup>6</sup> Á hamá gwarándhay kerrá átk ke do kánthi per at, hamá ke man kawray démá óshtagá distagat. Páchen áiy sará hezhm geptagat o gón sarjamén zórá áiy sará kapt.

<sup>7</sup> Man dist ke á, dém pa gwarándhá pédák ent. Sakk hezhm geptag. Páchená gwarándh jat o doén kánthi próshtant. Gwarándhá áiy démá hecch zór mán néstat. Zeminay sará dawri dát o pádmáli kort. Kass néstat ke gwarándhá cha áiy zórá berakkénit.

<sup>8</sup> Padá páchen sakk zóráwar but bale anchó ke wati zóráwariay borzádián sar but, mazanén kánthi prosht o áiy jághá chár dega ajabén kánth rost ke démesh ásmánay chárén gwátáni némagá at.

<sup>9</sup> Cha é kánthán yakkéay sará kasánén kánthé rost ke jonubi, ródarátke o zébáén molkay‡ némagá rodán o sakk mazan bayán but.

<sup>10</sup> É ásmáni lashkaray némagá rost o lashkaray bahré o lahtén estári zeminá dawr dát o pádmál kort.

<sup>11</sup> Eshíá watará lashkaray sáláray dhawlá mazan kort. Har róchigén korbánigi band kanáéntant o mazanén parasteshgáhi kamsharap kort.

<sup>12</sup> Eshíay sarkasshiay sawabá ásmáni lashkar o har róchigén korbánig eshiay dastá dayag butant. Rástii zeminá dawr dát o har chizzi ke kort, kámyáb but.

---

‡ 8:9 8:9 Porshawkatén molk, bezán Esráil.

13 Nun man eshkot pákéné habará ent. Dega pákénéá cha áia jost kort: “É elhám, bezán har róchigén korbánig, tabahkárén sarkasshi, Hodáay pákén lógay chérdasti o lashkaray pádmál bayagay elhám o shobén tán kadéná barjáha mánit?”

14 Áia passaw dát: “Tán do hazár o say sad sohb o bégáhá, randá parasteshgáh padá pák o barjáh kanaga bit.”

### *Shobénay máná*

15 Wahdé mane Dányál shobéná chárágá atán, man sarpad bayagay johd kort ta diston ke mani démá chizzé óshtátag ke purah ensánéay dhawlá ent.

16 Man cha Uláyay kawray nyámá ensáni tawaré eshkot, gwánki jat o gwashti: “Oo Jebráil! É mardá shobénay mánáyá sarpad kan.”

17 Gorhá á mani nazzikká hamódá átk ke man óshtátagátán. Maná torsé jáná kapt o dém pa chér kaptán. Áia maná gwasht: “Sarpad bay, oo ensánay chokk! Shobén halásiay wahday bárawá ent.”

18 Hamá wahdá ke á gón man habará at man dém pa chér wapt o sakk wáb kaptán. Áia maná dast per kort o óshtarént.

19 Gwashti: “Bechár, man tará sarpada kanán ke gazabay goddhi wahdá ché bit. Harché ke taw distag halásiay gishshéntagén wahday bárawá ent.

20 Dokánthén gwarándh ke taw dist, Mád o Pársay bádsháháni nesháni ent.

21 Páchen, Yunánay bádsháhay nesháni ent o hamá baláhén kánth ke áia chammáni nyámá at, awali bádsháh ent.

<sup>22</sup> Hamá chárén kánthán ke proshtagén kánthay jágah gept, á chár bádsháhiay nesháni ant ke cha eshiay kawmá chesta bant bale eshiay dhawléen zór o wákesh góna nabit.

<sup>23</sup> Áyáni dawray goddhi zamánagá, wahdé sarkasshi cha géshá géshtera bit, haybatnák o petnahsázén bádsháhé kayt.

<sup>24</sup> É, sakk zórmanda bit bale cha wati jenday wáká na. Sakkén baláhén tabáhia kárit o harché ke kant, kámyába bit. É, zóráwar o pákén mardomán tabáha kant.

<sup>25</sup> Pa hóshmandi pandala sázit o kámyába bit. Wati delá watá mazan sarpada bit. Bázéné sahiḡ ham nabit o émeniá neshtagén jágahá tabáhesha kant. É, shahzádagáni shahzádagay helápá ham páda kayt bale jendi bé ensáni dastéá tabáh kanaga bit.

<sup>26</sup> Sohb o bégáháni hamé shobén ke tará gwashag but, rást ent. Bale é shobéná rázé bekan chéá ke é hamá áyókén wahday rócháni bárawá ent ke angat sakk dur ant.”

<sup>27</sup> Gorhá mane Dányálá, sakk dam bortagat o tán chizzé róchá nádráh bután. Randá padá pád átkán o bádsháhay kárán dazgatth bután bale maná shobéná hayrán kortagat o cha sarpadiay haddá dar at.

## 9

### *Dányálay dwá*

<sup>1</sup> Dáryushe Hasháyársháhay dawray awali sálá, hamá ke zátá Mádé at o Bábeliáni molkay bádsháh but,

<sup>2</sup> hamáiay dawray awali sálá mane Dányál, Pákén Ketábáni tahá sáláni hamá hesábá sharriá chárágá atán ke Hodáwandá wati labzay tahá gón Eremyá nabiá gwashtagat. Man dist ke Urshalimay tabáhi tán haptád sálá mánit.

<sup>3</sup> Gorhá man wati dém Hodáwandén Hodáay némagá tarrént, dwá o peryát kort, róchag dásht, gónién god gwará kort o watá por per rétk.\*

<sup>4</sup> Man wati Hodáwandén Hodáay kerrá dwá kort, gonáh mannetant o gwasht:

“Oo Hodáwand! Oo mazan o bákamálén Hodá! Taw hamá Hodá ay ke wati ahd o karará puraha kanay o gón hamáyán mehra kanay ke tará dósta dárant o tai parmánána mannant.

<sup>5</sup> Má gonáh kortag, radén kár kortag, badkár o yági butagén o cha tai parmán o kánunán wati dém tarréntag.

<sup>6</sup> Má tai hezmatkárén nabiáni habar ham gósh nadáshtag, hamá ke gón tai námá gón may bádsháhán, may rahbarán o may pet o pirénán o mol kay sajjahén mardomán habaresh kortag.

<sup>7</sup> Adl tai jendayg ent, oo Hodáwand! Bale má maróchán pashal o sarjahl én. Yahudáay mardom, Urshalimay jahmenend o sajjahén Esráil anchosh ent, hamá ke nazzikk o gwarán ant o hamá ke dur ant. É, taw sajjahén molkán galléntagant ke gón taw béwapáiesh kortag.

<sup>8</sup> Oo Hodáwand! Má cha sharmendagiá sarjahl én, may bádsháh, shahzádag o may pet o pirén, chéa ke má tai gonahkár én.

---

\* **9:3 9:3** Gónién god gwará kanag o watá por per réchag sakkén mazanén parésháni o pashómániay nesháni butag.

9 Rahmat o pahelli gón may Hodáwandén Hodáyá ent bell toré má cha áia yági butagén.

10 Má na wati Hodáwandén Hodáay parmánbardári kortag o na hamá Sharyatay hesábá gám jatag ke cha wati hezmatkárén nabiáni zobáná mára raséntagi.

11 Sajjahén Esráilá tai Sharyatay náparmáni kortag, démesh tarréntag o tai parmánbardariesh nakortag. Paméshká hamá nálat ke Hodáyá wati hezmatkárén Mussáay Sharyatay tahá wati námay sawgend wártag o ahd kortag, nun may sará kaptag chéá ke má Hodáay gonahkár butagén.

12 É dhawlá, taw wati hamá habar purah o sarjam kortagant ke taw may o may hokmránáni helápá kortagant. Taw may sará mazanén tabáhi áwortag. Chéá ke sajjahén ásmánay chérá hechbar choshén chizzé nabutag ke gón Urshalimá but.

13 Mussáay Sharyatá nebeshtagén sajjahén tabáhi may sará átkag, bale má angat wati Hodáwandén Hodáay rahm nalóthet o cha wati gonáhán per natarretén o tai rástiy némagá delgósh nakort.

14 Hamá mosibat ke Hodáwandá wati hayálá dáshtagat, nun may sará dawri dát chéá ke may Hodáwandén Hodá wati sajjahén kárán ádel ent bale angat má áia y gapp gósh nadáshtag.

15 Oo may Hodáwandén Hodá! É taw ay ke gón wati porzórén dastá wati kawm cha Mesrá dhanná áwort o pa wat anchén námé dar áwort ke tán maróchi hastent. Nun má gonáh kortag o radkár butagén.

16 Oo Hodáwand! Pa wati sajjahén adl o ensápá

bechár o wati hezhm o gazabá cha wati shahr Urshalimá, cha wati pákén kóhá bethagalén. May gonáh o may pirénáni radkáriáni sawabá, sajjahén hamsáhegén kawm Urshalimá o tai kawmá kalága bandant.

<sup>17</sup> Oo may Hodá! Nun wati hezmatkáray dwá o peryátá gósh dár. Pa watigi bechár o wati wayránén parasteshgáhay némagá wati démá rozhná kan, oo Hodáwand!

<sup>18</sup> Oo mani Hodá! Wati delgóshá gón má kan o gósh dár, chammán shánk day o may o é shahray tabáhiá bechár ke é shahr cha tai námá pajjá áraga bit. Chéa ke má wati pahrézkáriay sawabá cha taw dazbandia nakanén, tai mazanén rahmatay sawabá dazbandia kanén.

<sup>19</sup> Oo Hodáwand! Gósh dár. Oo Hodáwand! Pahell kan. Oo Hodáwand! Delgósh kan o komakk kan. Oo mani Hodá! Pa watigi bechár, dér makan chéa ke tai shahr o kawm gón tai námá tawár kanaga bant.”

### *Haptád haptag*

<sup>20</sup> Nun wahdé man habar o dwá kanagá atán o wati jenday o wati Esráili kawmay gonáhán mannagá atán o pa Hodáay pákén kóhá, gón wati Hodáwandén Hodáyá peryát kanagá atán,

<sup>21</sup> wahdé man angat dwá kanagá atán, Jebráil, hamá kas ke man wati pésarigén shobénay tahá distagat, bégáhá, korbánig kanagay wahdá bál kanán téziá mani kerrá átk.

<sup>22</sup> Áiá maná sój dát o gwashti: “Oo Dányál! Man nun átkagán ke tará zánt o sarpadi bedayán.

<sup>23</sup> Tai dwáyáni bongéj<sup>†</sup> passawé átkagat o man

<sup>†</sup> 9:23 9:23 Bongéj, bezán bendát, shoru.

átkagán ke tará hál bedayán chéá ke taw Hodáyá sakk dóst ay. Gorhá passawá sharriá delgósh kan o shobéná sarpad bay.

24 Pa tai kawm o tai pákén shahrá haptád haptag‡ gisshénag butag ke sarkasshi bekothit, gonáh halás bebant, korbánig kanag o gonáháni táwán porr kanag bebit, abadi adl barjam bebit, shobén o paygambari mohr janag bebant o cha sajjahénán pákterén jágah rógen per moshag bebit.

25 Taw bezán o sarpad bay ke cha é hokmay áyagay wahdá ke Urshalim padá barjáh o addh kanag bebit, tán ‘rógen per moshtagén’ shahzádagay áyagá, hapt haptag o shast o do haptaga gwazit. Urshalim, padá gón ápráhá o damk o gallián addh kanaga bit, bale paréshániáni zamánagá.

26 Randá, shast o do haptagá pad, hamá ‘rógen per moshtagén’ koshaga bit o áiy kerrá hecch pashta nakapit. Áyókén hokmránay mardom shahr o mazanén parasteshgáhá tabáha kanant, bale áiy jenday tabáhi chó háréá kayt. Jang tán godhsará barjáha mánit o tabáhiáni shawr borrag butag.

27 Yakké kayt o gón bázénéá tán haptagéá mohkamén ahdé kant, bale haptagay nyámá korbánig o hayrátán banda kant. Paliti o baz-zhnákiay bánzolay sará bérán kanóké kayt, tán wahdé ke hamá ákebat ke pa áiá gisshénag butag, áiy sará kapit.”

---

‡ 9:24 9:24 Bázén zántkáréay hayálá yakk haptagé hapt sál ent. É hesábá haptád haptag, chár sad o nawad sál ent.

# 10

## *Kawray kashay shobén*

<sup>1</sup> Pársay bádsháh Kuroshay dawray sayomi sálá Dányálá, ke Beltesházaray námá ham zánaga but, elhám raset. Elhámay paygám rást at o baláhén jangéay bárawá at. É paygámay máná áia shobénéay tahá raset.

<sup>2</sup> Á róchán, mane Dányál tán purahén say hap-tagá porsig atán.

<sup>3</sup> Man hecch wasshén waráka nawárt. Gósht o sharáb dap pera nakort, rógen pera namosht tánke é sayén haptag gwastant.

<sup>4</sup> Awali máhay bist o cháromi róchá wahdé man mazanén kawr, Dejlahay lambá atán,

<sup>5</sup> man wati chamm chest kortant, ta dist mardé lilomén\* godi gwará o lánká cha Upázi† teláhá addh kortagén kamarbandé bastagi.

<sup>6</sup> Áiay badan purah teláhrangén ákuté at o démi chó geróká shahm dayagá at. Chammi gwashay rókén mashal atant. Dast o pádi moshtagén brenjay dhawlá drapshagá atant o tawári chó mardománi mazanén rombéay tawará at.

<sup>7</sup> Tahná mane Dányálá é shobén dist, mani hamráhán nadist, bale baláhén torsé áyáni jáná kapt o pa wati chér dayagá tatkant.

<sup>8</sup> Gorhá man tahná bután o é mazanén shobená chárágá atán, mani wák o twán halás but, mani démay rang zard tarret o mani tahá hecch wák o twáné pasht nakapt.

---

\* **10:5 10:5** Lilom, goday tahré ke Engréziá “linen” gwashaga bit.

† **10:5 10:5** Upáz, jágahay námé.

<sup>9</sup> Nun man áiy tawár eshkot o anchó ke man é tawár eshkot, dém pa chér wapt o sakk wáb kaptán.

<sup>10</sup> Padá dastéá maná dast jat, chesti kort o maná larzókén dast o kóndháni sará óshtárenti.

<sup>11</sup> Maná gwashti: “Oo Dányál! Oo sharap-mandén mard! Harché ke gwashán, mani habará sarpad bay. Pád á, chéá ke man nun pa taw dém dayag butagán.” Wahdé áia é habar kortant, man larzáná pád átkán.

### *Dányálá madata rasit*

<sup>12</sup> Padá mardá maná gwasht: “Mators, Dányál! Hamá awali róchá ke taw wati del pa sarpad bayag o wati Hodáay dargáhá békebr bayagá dátag, tai dwá gósh dárag butag o man tai habaráni sawabá átkagán.

<sup>13</sup> Bale Pársay bádsháhiay shahzádagá tán bist o yakk róchá mani dém dásht. Bale randá Mikáil ke cha masterén préshtagán<sup>‡</sup> yakké, mani komakká átk chéá ke man ódá Pársay bádsháháni kerrá gatthetagatán.

<sup>14</sup> Nun man tai sarpad kanagá átkagán ke gón tai kawmá démterá ché bit, chéá ke shobén áyókén wahday bárawá ent.”

<sup>15</sup> Wahdé á gón man é habarán kanagá at, man wati sar jahl kort o hecch gwasht nakort.

<sup>16</sup> Purah ensánay dhawléneá mani lonth dast per kortant. Gorhá man wati dap pach kort o gón hamáia ke mani démá óshtátagat, habar kanagá laggetán. Gwashton: “Oo mani wájah! É shobéná

<sup>‡</sup> **10:13 10:13** Asligén Ebráni nebeshtánka gwashtit: shahzádag.

maná sakk padard kortag o hecch zór o wákon nést.

<sup>17</sup> Man, tai hezmatkár, chón gón taw habar korta kanán, mani wájah? Mani wák o twán shotag o pa zóré dam kasshagá án.”

<sup>18</sup> Hamá ke ensánéay dhawlá at, maná padá dasti jat o zórmandi kort.

<sup>19</sup> Gwashti: “Mators, sharapmandén mard! Émen bátay. Dhaddh bay. Mohkam bay.” Anchó ke á gón man habar kanagá at, man dhadhter bután o gwasht: “Mani wájah! Gón man habar kan, chéa ke taw maná zór bakshátag.”

<sup>20</sup> Gorhá gwashti: “Taw zánay man chéa tai kerrá átkagán? Man zutt pera tarrán ke gón Pársay shahzádagá jang bekanán o wahdé mana rawán, Yunánay shahzádaga kayt.

<sup>21</sup> Bale awalá tará gwashán ke rástiy ketábá ché nebeshtah ent. Shomay shahzádag Mikáilá abéd, dega kass nést ke esháni déma maná zórmand bekant.

## 11

<sup>1</sup> Mádén Dáryushay dawray awali sálá man pa Mikáilay zórmand kanag o negahpániá áiy kerrá óstátán.

### *Jonubi o shomáli bádsháháni jang*

<sup>2</sup> Nun man tará rástén habará gwashán. Bechár, Pársá dega say bádsháh páda kayt, padá cháromi bádsháhé kayt ke cha é dega sajjahénán géshter máldár o hastómada bit. Anchó ke á wati mál o hastiy sawabá zórmand bit, á, sajjahén mardomán pa Yunánay bádsháhiy dozhmeniá páda kant.

<sup>3</sup> Randá zórmandén bádsháhé chesta bit. Á, gón mazanén zór o wáké hokmránia kant o harché ke delia lóthit, kant.

<sup>4</sup> Bale pád áyagá rand, áiy bádsháhi próshag o dém pa ásmánay chárén gwátán bahr kanaga bit, bale na áiy nasl o padréchá rasit o na á pésari zóri mána bit ke áiy wati jendá butag. Áiy bádsháhi cha boná gwajag o degarán dayaga bit.

<sup>5</sup> Padá jonubay bádsháh\* zórmanda bit, bale áiy yakk sálaré cha áiy jendá ham zórmandtera bit o gón mazanén wákéá shomálá molké addha kant o wati molká hokmránia kant.

<sup>6</sup> Lahtén sálá pad, ahd o karáre bandant. Jonubay bádsháhay jenekk shomálay bádsháhay† kerrá pa ahd o karár bandagá rawt. Bale jenekkay zór o kodrat pashta nakapit o shomálay bádsháhay zór ham namánit. Á róchán, bádsháhay jenekk gón wati hamráhán, wati petá o komakkará hawár dróhag o dozhmenáni dastá dayaga bit.

<sup>7</sup> Cha jenekkay hándáná kasé páda kayt o jonubay bádsháhay jágahá gipt. Á, shomálay bádsháhay pawjay sará orosha kant o áiy kalátá poterit. Áyáni helápá janga kant o sóbéna bit.

<sup>8</sup> Á, esháni botén hodá, cha ásá dar áwortagén bot o teláh o nograhay gránbaháén darpán áwára jant o gón wat Mesrá bárt. Démterá pa lahtén sálá á, shomálay bádsháhay kára kára nadárit.

<sup>9</sup> Nun shomálay bádsháh jonubay bádsháhay molkay sará orosha kant bale padá wati molká

---

\* **11:5 11:5** Jonubay bádsháh Mesray bádsháh ent. † **11:6 11:6** Shomálay bádsháh Suriahay bádsháh ent.

wátarra bit.

<sup>10</sup> Áiay bachakkén chokk jangay chen o lánchá kanant o baláhén pawjé yakjáha kanant, é pawj démá kenzána kant ke chó tuppánén háréa sara rechit o jangá tán dozhmenay kalátá démá bárt.

<sup>11</sup> Jonubay bádsháh hezhma gipt, shomálay bádsháhay démá dara kayt o gón áiá janga kant. Nun shomálay bádsháh baláhén pawjé yakjáha kant, bale é pawj, jonubay bádsháhay dastá prósha wárt.

<sup>12</sup> Cha é pawjay prósh dayagá rand, jonubay bádsháh gorunáka bit o hazarán mardoma koshit bale angat báládasta nabit,

<sup>13</sup> chéa ke shomálay bádsháh nun cha pésará masterén pawjé yakjáha kant o lahtén sálá pad, gón wati masterén pawj o bázén jangi sámánán wátarra kant.

<sup>14</sup> Á zamánagá, bázéné jonubay bádsháhay dozhmeniá páda kayt. Tai jenday kawmay sheddatién mardom é shobénay purah o sarjam kanagá páda káyant bale prósha warant.

<sup>15</sup> Padá shomálay bádsháha kayt, kalátbandén shahréay chapp o chágerdá sangara bandit o shahrá gipt. Jonubi pawj béwasa bit. Tantaná áyáni sharterén pawj ham esháni démá óshtáta nakanant.

<sup>16</sup> Shomálay bádsháh orosha kant o hamá paymá kant ke wati delia lóthit. Kass áiay démá óshtáta nakant. Á zébáén molká óshtit o cha áiay dastá tabáhia bit.

<sup>17</sup> Nun á erádaha kant ke gón wati sajjahén bádsháhiay zórá byayt o gón jonubay bádsháhá ahd o karár bebandit. Wati jenekké ham gón áiá árósa

dant ke jonubay bádsháhiá bepróshit bale áiy é hayál sóbéna nabit o é kár démá narawt.

<sup>18</sup> Nun shomálay bádsháh wati delgóshá gón tayábdapána<sup>‡</sup> kant o bázén zeminé gipt. Bale sálaré áiy gorunáki o béparwáhiá halása kant o áiy gorunákiá pa áiy jendá pera tarrénit.

<sup>19</sup> Gorhá á, démá gón wati jenday molkay kalátána kant bale lakoshit o kapit o padá hecch jágah gendaga nabit.

<sup>20</sup> Padá áiy jágahá dega yakké kayt o song o máliátgiré rawána dant tánke wati molkay shán o shawkatá barjam bedárit, bale lahtén róchá rand é bádsháh, bé jang o sheddatéá, wat barbáda bit.

### *Bazzhnákén bádsháh*

<sup>21</sup> Eshiay jágahá anchén bazzhnákén mardomé kayt ke áia hecch paymén bádsháhi sharap dayag nabutagat. É pa árámia kayt o pa repk o pandalé bádsháhiá gipt.

<sup>22</sup> Eshiay démá baláhén pawjé rópag o prósh dayaga bit o gón é pawjá yakjáh ahd o karáray shahzádagé ham tabáha bit.

<sup>23</sup> Cha hamá wahdá ke gón eshiá ahd o karáre bandaga bit, é chérokái wati paymá kára kant. Mardomi báza nabant, bale báládasta bit.

<sup>24</sup> Pa árámi molkay sérterén bahrána poterit o anchén kára kant ke eshiay hapt poshtá nakortag. É wati hamráháni nyámá poletagén mál o áwár o dawlat bahra kant. Tán kasánén wahdéá pa kalátáni geragá pandala sázit.

---

<sup>‡</sup> **11:18 11:18** Tayábdap, bezán daryáay nazzikk o gwarén jágah, zerkerr, sáhel.

25 Mazanén o sakkén porzórén pawjé zurit o pa jonubay bádsháhay prósh dayagá wati zór o tawkalá shórénit. Jonubay bádsháh ham baláhén o porzórén pawjé zurit o janga kant bale óshtáta nakant ke áiy helápá pandal sázaga bant.

26 Hamá ke cha bádsháhá lápa gerant o warant, hamá áiy barbád kanagay johdá kanant. Áiy pawj prósha wárt o jangá bázéné koshaga bit.

27 Doén bádsháh, pa badniyati yakkén parzónaga§ nendant o gón yakdomiá dróga bandant bale kámyába nabant chéa ke halási, gisshetagen wahdá kayt.

28 Shomálay bádsháh gón mazanén mál o dawlatéa wati molká pera tarrit bale deli pákén ahd o karáray helápá bit. É wati kára kant o molká wátarra bit.

29 Gisshetagen wahdá, padá dém pa jonubá dara kapit, bale é goddhi randá péshigén warhá nabit,

30 chéa ke Kittimay\* lánch áiy dozhmeniá káyant. Paméshká á delprósha bit o wátarra kant o pákén ahd o karáray dozhmeniá hezhma gipt. Pera tarrit o pa hamáyán mehrabána bit ke pákén ahd o karára namannant.

31 Áiy pawj jáha jant, mazanén parasteshgáhá, hamá mohrén kalátá palita kant, har róchigén korbánigán banda kant o 'palit o bérán kanókén

---

§ 11:27 11:27 Parzónag, bezán soprah. \* 11:30 11:30 Kittim, jágahéay nám ent ke Kebresay jazirahá shahré at. Edá pa Rumián eshárahé.

bazzhnáká<sup>†</sup> hamódá éra kant.

<sup>32</sup> Pa cháplusi hamá mardomán sell o palita kant ke ahd o karáray helápá káresh kortag, bale hamá mardom ke wati Hodáyá sharriá pajjáha kárant, áiy dé má mohra óshtant.

<sup>33</sup> Hamá ke dáná ant, bázénéá sar o sója dayant, bell toré pa kasánén moddatéá é mardom gón zahmá koshaga bant, pa ás sóchaga bant, bandig o lotth o pol kanaga bant.

<sup>34</sup> Wahdé kapant, kammén komakesha rasit o bázéné pa badniyati áyáni hamráha bit.

<sup>35</sup> Cha dánáyán ham lahténa lakoshit tánke é dhawlá é mardom tán halásiay wahdá pák o palgár o béayb kanag bebant chéá ke é wahd, wati gisshetagén zamánagá kayt.

### *Gorunákén bádsháh*

<sup>36</sup> Padá bádsháh wati delay tabá kára kant o watá cha sajjahén hodáyán borzter o por-marhátera gendit o hodáyáni Hodáy helápá anchén habara kant ke mardom hayrána bant. Tán hamá wahdá kámyába mánit ke gazabay wahd sarjam nabutag. Hamá chizz ke bayagi ant, allama bant.

<sup>37</sup> Á, pa wati petáni hodáyán hecch parwáha nadárit o janénáni wáhagay parwáhá ham nakant. Pa é dega hodáyán ham parwáha nadárit, chéá ke á, watá cha é sajjahénán borztera kant.

---

<sup>†</sup> **11:31 11:31** “Palit o bérán kanókén bazzhnák” yakk chizzé ke nabáyad ent mazanén parasteshgáhá byayt. Dányál nabiay péshgói hamá wahdá sarjam but ke 167 Péshmiládá Suriahay hákemá mazanén parasteshgáhay tahá bot jágah dát o hukki korbánig kort.

38 Esháni badalá kalátáni hodáyá ezzata dant, anchén hodáé ke áiy pet o pirokán hechbar nazántag. Á, eshiá gón teláh, nograh o gránbahéen seng o kimmatién chizzán sharapa dant.

39 Darámadén hodáéay komakká mohr o mohkamén kalát fi eáni sará orosha kant. Hamá ke áia mannant, áyán mazanén sharapa dant o bázén mardoméay sará hokmránesh jórha kant o zeminá áyáni nyámá pa théki bahra kant.

40 Padá halásiay wahdá, jonubay bádsháh áiy sará orosha kant o shomálay bádsháh jonubay bádsháhay sará tuppánéay dhawlá gón arrábah,‡ asptách o bázén lánchéá mána rechit. Bázén molkéay sará orosha kant o cha ódá chó tuppánéá gwazit.

41 Á, zébáén molkay sará ham orosha kant o bázén molké prósha wárt bale Edum, Muáb o Ammunay masterén mardom cha áiy dastá rakkant.

42 Padá á wati dastá pa é dega molkáni geragá drája kant o Mesr ham narakkit.

43 Mesray sohr o nograhay hazánag o sajjahén gránbahéen chizzán wati dastay chérá kárit. Libiái o Kushi§ áiy pádáni chérá bant.

44 Bale cha ródarátk o shomálá áyókén hál, áia torsénant, sakk hezhma gipt o pa bázénéay barbád o gár kanagá dara kayt.

45 Á wati bádsháhi tambuán\* daryáyáni darnyámá, zébáén pákén kóhay lambá jant o é

‡ 11:40 11:40 Arrábah, bezán mazanén mansabdáráni hamá gárhi ke aspia kasshant. § 11:43 11:43 Kush: á zamánagay Kush

maróchigén Sudán ent. \* 11:45 11:45 Tambu, bezán gedán, haymah.

paymá wati goddhi ásará sara bit o kass pa áiy  
komakká nayayt.

## 12

### *Halásiay wahd*

<sup>1</sup> Á wahdá Mikáil, hamá mazanén shahzádag ke  
tai mardománi negahpániá kant, jáha jant. An-  
chén paréshániay wahdé bit ke kawmáni bongéjá  
beger tán á zamánagá hechbar nabutag. Bale á  
wahdá tai hamá sajjahén mardom ke áyáni nám  
ketábá nebeshtah ent, rakkénaga bant o

<sup>2</sup> BÁZÉNÉ ke zeminay hákáni tahá wáb ent, jáha  
jant, lahtén pa abadmánén zendá o lahtén pa  
pashali o abadmánén kamsharapiá.

<sup>3</sup> Hamá ke dáná ant, chó ásmánay kobba-  
hay\* rozhnáíá drapshant o hamá ke BÁZÉNÉÁ  
pahrézrkáriay némagá kárant, abad tán abad chó  
estárán rozhná bant.

<sup>4</sup> Bale taw, oo Dányál, é habarán rázé bedár  
o ketábá tán halásiay wahday áyagá mohr bejan.  
Bázéné edá o ódá rawt o zánag cha géshá géshtera  
bit.”

<sup>5</sup> Padá mane Dányálá cháret o dist ke dega do kas  
ant, yakké kawray é dastá óshtátá o domi kawray  
á dastá.

<sup>6</sup> Yakkéá gón hamé lilompóshén mardá ke  
kawray ápay sarborá at, gwasht: “É ajabbatén kár  
chinchok wahdá sarjama bant?”

<sup>7</sup> Gorhá man hamá lilompóshén marday tawár  
eshkot ke kawray ápay sarborá at. Áiá wati rástén  
o chappén dast ásmánay némagá chest kortant o

---

\* 12:3 12:3 Kobbah, bezán borzén gombodpaymén gerdi.

hamáiy sawgendi wárt ke tán abad zendag ent. Gwashti: “Wahdéá, wahdán o ném wahdá† o rand sarjama bit, hamá wahdá ke Hodáay pákén mardománi zór o wáka proshit. Nun é sajjahén chizz purah o sarjama bant.”

<sup>8</sup> Man eshkot bale sarpad nabután, gorhá gwashton: “Oo mani wájah! É sajjahén chizzáni ásar ché bit?”

<sup>9</sup> Áiá passaw dát: “Wati ráhá beraw, Dányál! Chéá ke é habar tán halásiay wahdá ráz ant o mohr janag butagant.

<sup>10</sup> Bázéné watá sáp o bépólenga‡ kant o palgáraga bit, bale á ke badkár ant wati badkáriá démá barant. Hecch badkár sarpada nabit bale dáná sarpada bant.

<sup>11</sup> Cha hamá wahdá ke har róchigén korbánig band kanag o ‘palit o bérán kanókén bazzhnák’ mekk kanaga bit, yakk hazár o do sad o nawad rócha bit.

<sup>12</sup> Bahtáwar hamá ent ke wadára kant o tán yakk hazár o say sad o si o panch róchá rasit.

<sup>13</sup> Bale taw wati ráhá beraw tán halásiay wahd byayt. Taw áráma kanay o padá, halásiay wahdá pa wati ásar o ákebatá jáha janay.”

---

† **12:7 12:7** Pákén Ketábay bázén zántkáréay gománá eshiay máná say o ném sál ent. ‡ **12:10 12:10** Bépóleng, bezán sáp o sallah, palgár.

## **Balóchi Balochi**

**Balochi, Southern:** بلوچی **Balochi (New Testament+)**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balochi, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

[www.balochimestag.com](http://www.balochimestag.com)

[www.youtube.com/user/balochifilm](http://www.youtube.com/user/balochifilm)

All rights reserved.

2025-04-26

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files  
dated 26 Apr 2025

fe99fc84-11bd-5637-a7f3-a8ffa8c1dea9